

FELSŐ-ZEMPLÉN

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

<p>SZERKESZTŐSÉG: Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő: Török-utca 220. szám.</p>	<p>Kéziratok nem adatnak vissza. Bérmertetlen levelek nem fogadotnak el. — Nyílt-tér soronkint 20 kr. — Hirdetések jutányosan számítatnak.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI DÍJ: Egész évre . . . . . 4 ft. Fél évre . . . . . 2 ft. Negyed évre . . . . . 1 ft. Egyes szám ára 10 kr.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Hova az előfizetések, hirdetési és nyilvtéri díjak küldendők: Landesman B. könyvnyomdája.</p>
---	--	--	--

A mai helyzetről.

Mindnyájunk előtt nyomasztónak ismert érzés fog el, ha arra gondolunk, milyen a mai társadalom nézete az egyenlőségről. Ötven év után annyira vittük a demokratikus érzelmeket, az egyenlőség eszméit, hogy ma már senki sem olyan, a ki a magasabb rangokkal szemben egyenlőségi elveket ne vallana; de viszont, fehér holló számba megy az, a ki az alsóbb rangokkal szemben szeretné hangoztatni az egyenlőség magasztos eszméit. Virágait is megtermette már az a visszaesés; mindenki az arisztokrácia, a gentryszokást óhajta majmolni. Az uraságtól levetett ruhadarabok, modorok, szokások, léhaságok bő körben találtak mivelőkre és utáncokra a társadalom minden rétegében. Főtalálhatjuk azt a pusztákon, a hol a gazdatiszt ur az ugynevezett gavalérság tekintetében tultesz ő méltóságán a gróf uron, kedves neje pedig izlésesen, mondhatjuk, ingerlőleg berendezett boudoirjában s az abban heverő toilletjében maholnap leereszkedőleg fog beszélni munkaadó grófnőjével is. Főtalálhatjuk azt a kisebb városkákban és falvakban, a hol kevés kivétellel az intelligens emberek nagyraívgyása és magasabb körökbe való vágyódása folytán finomodni kezd és selyemstrünlivel, magas czilinderrel, szája előkelő szavakkal ruháztatik fel. Arezul van útve az egyenlőség anygala a nagyobb városokban is, hol asfaltaposó s a divat szélsőségeit hajhászó goril-

lák mutogatják két forintos nyakkendőjüket nagy számban s ezelőtt békés természetű varró kisasszonyok adják ki magukat föld-birtokosok leányainak. Szó sincs azonban arról, hogy ne lenne mindenütt teljesen józan, művelt és derék család is, a melyet ez a veszedelmes szél sértetlenül hagyott; csak-hogy azok igen sokszor lenzés és szájalom tárgyai szoktak lenni, mert rájuk mondják, hogy muzeumbeli régiségek s korlátolt felfogásukkal nem tudnak beillen a fin de siecle aranyozott fakeretébe. Mert hát földolog az ugynevezett rang.

Pedig e szomorú példája az értelmiségnek megrontja még a józan iparosságot is, a mely pedig mindig könnyebben veszi át az értelmiségtől a rosszat, mint a jót. A józan paraszt, a ki a hadseregnél a káplárságig fölvitte, szűknek találja régi foglalkozását s elmegy a pusztára kulcsárnak, hogy egy év múlva valóságos belső titkos gazdatisztai czimmet ruházhassa fel magát Haspók Lenczi ur 150 holdos bérletén, titokban pedig irigyli a jegyző ur dolgát, a ki egész nap íróasztalánál pihen s parancsol, reggel nyolcz órakor kelvén fel. Egyes vidékeken már a fiatal, üde parasztlánykák is, a kik ropogós vasalt szoknyaikban olyanok, mint a tavasz legszebb rózsái. uraságtól levetett tunikás ruhákba bujnak, hontottotta hajdiszt csinálnak s egészséges arcaikat federweiss tartalmu „hajpporal” meszelik be.

Amnyira haladtunk az egyenlőségben.

hogy egymást meg sem ismerjük, ha több vagyonunk van, mint másoknak, vagy bármi tekintetben nagyobbak képzeljük magunkat másoknál. A hátrafelé haladás oly szembe-ötölő, hogy ha az egyenlőség márczius 15-ike előtt csak jobbágy és nemes volt, ma több rangosztály van, mint a hány zónára van felosztva az ország távolsági tekintetben. A nemesi czimerek előkerültek ismét 50 év után a lomtárból s felvándoroltak a hintók és löszerszármok oldalaira. A kalmár, a szatócs, ha meggazdagodott, szintén czimereket festet magának s inasának gombjaira ötágu koronát öntet. Szóval épen olyan rangkórság vesz erőt és rontja a jóizlést, mint mikor az ember a III. koecsiosztályba vált vasuti jegyet, de az első osztályu váróterembe tolakodik s ott egyik szemére monoklit tesz, fogai közt pedig egy régi szultán flor cigarettát tesz láthatóvá előkelősége fitogtatása végett.

Ma a ranglétrára való kapaszkodás és szigorú társadalmi osztályokba való zárkozás nem egyéb, mint az egyenlőségnek arezulcsapása. De megrontója a közérkölesöknek is a földgolyó minden részében. A falusi értelmiség kis hivatalnokainak romlását a ferblin kívül a gentry szokások majmolása s a ténasszonyokból lett önagyságuk toilletjei, dologtalansága és hiu kapaszkodása okozza. A régi gentryből lett középszotály pedig annyit szeretne megengedni magának, mint a hitbizományi javakban bővelkedő arisztokratia. A rangosztályok létráján csak

TÁRCA.

Modern dalok.

Matildhoz.

Meghajlok szép fürgé elméd
Elött, bájos, kis Matildom.
Igazmondás ez, s nem pusztá
Illem-szólam, üres ildom.

Mindenre tudsz te felelni!
Neked ez már kiváltságod . . .
Csak az kár: hogy nem csak magad'
De — ruhád is ugy kivágod.

*

Olyan vagy te édes, mint a
Költő meghalt gyermeke:
Aki alszik, de jaj! nem lesz
Itten már több reggele . . .

Te még élsz, ám ah, teneked
Sincsen több reggeled!
Mert ha fölkelsz: rendszerint már
Harangozzák a — delet.

Aladár.

A szerkesztő konyhája.

Reménylem, megengedi, hogy addig, míg b. lapja hasábjain megfelelő helyet találtam magamnak, tetszésem szerint akármelyik rovatában *vendég-szerpelhessek*. A multkor a levelezési rovatban szerepeltem; legyen most szabad a *tárczában* valamit keresnem. Nincs ugyan szándékom itt — és egyáltalán — Pegázusra ülni — mert ehhez már egy kicsit *nehékes* is vagyok; — no meg ötven éven tul, egy kis belátása is kell, hogy legyen az embernek, hogy a „daloló” ifjuságtól meg ne vonja az: a talajt, melyen — tapasztalatilag — a legtöbb dicsőség, de még annál is több — gomba szokott teremni. Cuique summa.

Hát maradjon meg — bevett szokás szerint — az első és második hasáb a poétáknak, és huzzuk meg magunkat a harmadikba. Itt pedig mivel is kezdjük?

Szerény véleményünk szerint legzélszerűbben avval, hogy a n. é. közönséggel megismertetjük ama nehézségeket, melyekkel egy oly vidéki hetilap is, mint a „F. Z.” megküzdeni kénytelen. Nem Minerva az, a ki — a görög rege szerint — fix und fertig ugrott ki Jupiter fejéből; nem is perez, melynek előállításához egyéb nem kell, mint, hogy az ember egy darab ür körül megfelelő mennyiségű tésztát rakjon! A szerkesztőnek sok és mindenféle vajadásba kerül, míg csak a lap főrovatai készek. Mert egy oly vidéki társadalmi

hetilapnak, tulajdonképen a társadalom maga, illetve olvasó közönsége, egyszersmind — és kizárólag munkatársa is. S ez, a mint egyrészt a lap büszkesége vagy másrészt annak legnagyobb baja és gyengesége is. Ugyanis a „t. munkatársak” köz-tudomásulag nem *honorarium*-ért, de *honor*-ért dolgoznak; és ez a „rarium” szóeska, rövidségének daczára, mégis nagyon nehezen esik a latba! Mert nem fizetett és — mi a fő — nem „hivatásos” munkatársak azok, a kikkel a lapszerkesztő kényekedve szerint rendelkezhetnék! Csak a közérdek iránti szellem, no meg némelyiknél az a viszketeg, vagy esetleg képzelődés, hogy ő is mondhasson magáról: *anoh io sono pittore*; az, ami öket arra buzdítja, hogy „olykor valamikor” tollat ragadjanak és a szerkesztőt szemmelleg támogassák. Már most képzeljük el, hogy ez a támogatás, ha létezik is, de a lap megszabott megjelenési idejével, sehogy sem hozható összhangzásba!

Ugyanis X. (munkatárs) *kedd reggelre* vezérczikket, Y. pedig, ugyan akkorra gazdaszati tudósítást ígért; mindkettő arról biztosította a szerkesztőt, hogy az említett nap reggelén, kezében lesz az ígret — csak tartsa fel számára a kellő helyet és valahogy ne töltse be mással! De a kedd megrékezett, anélkül, hogy a két czikkiről még csak egy betű beküldetett volna; mert közben az elsőnek az anyósa vált meg az élettől, a másodiknak pedig difteritisben betegedett meg a gyereke.

fölfelé néz mindenki, alulra tekinteni meggyalázó dolognak tartaná. Nyomában jó az anyagi és erkölcsi bukás, a költséges szendvéldek kielégítésére veszünk egy hosszukás sárgás papírt, fölön csipünk két jó barátot, rápingáltatjuk neveiket, aztán mi is rájuk, hogy elfogadjuk. Aztán elvisszük a balhási központi takarékpénztárba, a hol a váltó értékét kifizetik, mi pedig hideg elegantiával költekezünk és ferblizünk, feleségeink pedig selymet hoztatnak en gros Monesterlitol és a zürichi Hennebergtről. Egyszer aztán csak azt vesszük észre, hogy évi jövedelmünk éppen elegendő arra, hogy a takarékpénztárnál az évi törlesztések azt felemésszék. De hát akkor miből élünk, miből tartjuk el a családot? Nagyon könnyű a felelet: veszünk ismét egy hosszukás sárgás papírost, nyakon csipünk két új jóbarátunkat s kérjük, hogy írja arra fel a nevét. Így teszünk mindaddig, míg „különbösi végrehajtás terhe alatt” figyelmeztetéseket nem kapunk, a mi nek megérősítésre nemskóra a járásbírósi végrehajtó leltározza összes vagyonunkat, mi pedig mind lejjebb haladunk a becsület létráján a proletáriatus és stréberség örvényébe.

De megnyugszunk, mert bármiképpen élünk is, a fő, hogy urasan élünk. Így aztán chices emberek maradunk s a salonok parkettjein bátran lépdéglünk, tisztességes iparossal, kereskedővel kezelt nem fogunk, hanem valódi gentlemanek vagyunk. Fűnek-fűnek mindent megígérünk, de semmit meg nem teszünk. Legboldogabb napunk az, a melyen egy kopott báróval kezet foghatunk. Ezt aztán gyakran is emlegetjük. De e mellett hangoztatjuk demokratikus és liberális nézeteinket is, mi nek bizonyítására a jó Izsák zsidó kezét mindannyiszor melegen és erősen megszorítjuk, valahányszor 5 frotot ad költsön bizonytalan időre.

Fájdalom, ezek a szomorú csapások utoléri mindazon házakat, a kik lakostársaiknál különbek akarnak lenni, tullicizálván azokat fénynyel és pompával. Ez az oka, hogy nincs egészséges középosztályunk, hanem csak beteges nagyvárosban szenvedő ál-gentry sarjadékok. Azért fogy a kisbirtokos osztály, azért halljuk gyakran az árverési

dobok szomorú pergesését s a nagyvároszhoz szokott családok temetésének harangszavát. Hiszen, ha csak temetés volna, de annál is rosszabb: a sárba való sülyedés.

Gál Vilmos.

A város dolgai.

Városunk képviselőtestülete, mint azt már mult számunkban is jeleztük, f. évi október hó 1-én közgyűlést tartott.

A közgyűlés lefolyása a következőleg ment végbe.

Jelen voltak: Sulyovszky István főbíró, Szladek József bíró, Tóth Árpád jegyző, Czibur Bertalan, Fröhlich Gyula, Gergely Géza, Brügler Sámuel, Vaszily János, Hoczman György, Bucsinzky Lajos, Kolozsvary Odón, Malatinszky László, dr. Fleischner Samu és Barnay Andor képviselőtestületi tagok.

Sulyovszky István főbíró üdvözlöi a megjelenteket és a közgyűlést megnyitja.

I. tárgy. Az 1897. évi községi költségeloirányzat tárgyalása.

A képviselőtestület meggyőződést szerezvén arról, hogy a községi előjáróság által egybeállított költségeloirányzat 15 napi közszemlére kitéve volt és annak minden egyes tételét beható megfontolás tárgyává tévén és azokat a mult évi tétellekkel egybehasonlítva, a nyert kimerítő és megnyugtató felvilágosítások alapján az 1897. évi községi költségeloirányzatot megállapította. (A költségeloirányzat mult számunkban már közöltük, csak azt jegyezzük meg, hogy annak némely tételén csekély változtatást tett a képviselőtestület, mely változtatások következtében a bevétel 6152 fnt, a kiadás 14052 fnt 26 kr. lesz és így pótdó utján 7900 fnt 26 kr. szerzendő be. E szerint tehát a 23246 fnt 45 kr. adóalap szerint a földadó minden forintja után 24%, az egyéb adómekek minden forintja után 37% esik községi pótdóul a jövő évre.

II. tárgy. A költségeloirányzat tárgyalása alkalmával elnöklő főbíró a község esaternázása és az utazókajárókkal való ellátása tárgyában tesz előterjesztést s egyben kövezeési alap létesítését kéri eszközöltetni s e ezimen az 1897. évi költségeloirányzatba már 1162 fnt 32 krt javasol felvenni.

A képviselőtestület a esaternázási és kövezeési munkálatok szükségességét kimondja s ezen munkálatok keresztülvitelét elvben elfogadja s utasítja a város főbíráját, hogy az erre vonatkozó terv és költségvetést szakközeg által elkészítetvén, azt a legközelebbi közgyűlésen mutassa be s egyben az 1897. évi költségeloirányzatba 1162 fnt 32 krt e ezimen felvesz.

III. tárgy. Tüzoltói szabályrendelet alkotása.

Ezen szabályrendelet elkészítésére Sulyovszky István főbíró elnöklöte mellett Czibur Bertalan,

Fröhlich Gyula, Tóth Árpád és — Szladek József tagokból álló bizottság küldetett ki. Az alkotandó szabályrendeletet tartozik a bizottság a legközelebbi közgyűlésen bemutatni.

IV. tárgy. Főbíró bejelenti, hogy Strömpl Gáborné, mint a nagymihályi és sztrajnyáni ital-és fogyasztási adó ezidő szerinti bérleje, a kincstárral kötött szerződését felmondta s ezen adók bérbeadása iránt a helybeli pénzügyőri bizottság által határidő tüzetvén, kérdést intéz az iránt, hogy a város óhajtaná-e ezen adók megváltását eszközölni, mely esetben a maga és — Szladek József részére meghatalmazást kér az ezen ügyben tartandó tárgyalásokhoz.

A képviselőtestület határozatilag kimondja, hogy az italmérséi és fogyasztási adók megváltását 1897. és 1898. évekre eszközölni óhajtja, miért is az e tárgyban megtartandó tárgyalásra a főbíró és bíró kiküldetnek és teljhatalommal való eljárásra feljogosítatnak.

A gyűlésnek több tárgy a nem lévén, elnöklő főbíró azt bezárja.

Nők a társadalomban.

Az intéző körök mind gyakrabban foglalkoznak e nehéz kérdéssel, melynek utvesztőiben mindenik más más, Ariadne fonalat követ.

Nem régeiben egy nagytudományu orvos föl-olvasást tartott, erősen harczolva a nők teljes emancipálása mellett; bedobta az eszmék harczába Eris almáját, midőn a nőknek az orvosi pályán is tét kíván nyitni, melynek azonban — talán jogos érvekkel is — sok ellensége van, s dicsőíti az amerikai uttörő nőorvosok mystikus alakjait. Igen alaposan védte eszméjét azon érveivel, hogy minden időben voltak kivételes egyéniségek, kiknél a tehetőség hatalma szétörte a társadalmi előítéletek korlátait s e nagy tehetségek elzülltek a sikertelen küzdelem sivatagán, míg ha módot találnak érvényesíteni tehetségeiket, számottevő tagjaivá lehetnek volna a társadalomnak.

S hogy ma is a Keleten mily nemes missiot teljesítenek a nőorvosok a mohamedán nők között, stb. Sokan felhozják ellenérveikül, hogy elvez a nő eszményisége a gyöngödségéhez nem méltó foglalkozás között s nem is vágyakozik akkor a családillet kötelei után. Mintha bizony a természet öserjét megtudná változtatni a gyarló emberi gondolkodás, vagy midőn a középkori asszony páncélt öltve, követte férjét a esatába, elvesztette eszményiségét, ha forgatta a kopját? Nem olvassuk e ma is ösmeretlen érzelmektől lelkesülve a költő énekét Rozgonyi Czeizelléről:

„Azt keresem hi magyar nő
Véres ütözeten,
Hogy lehessen öve-halva
Mindig közelben.”

Ha a középkori nő nem tanulta volna a kopjavést, nem mehetett volna még sem a esatába s ha nem lettek volna edzett izmai, nem vezethette volna a gályát, hogy megmentsse férjét és a királyt.

Azóta persze nagyot fordult a világ. Ma már a férfinak sem nagy virtus háboruba menni a golyószóró ágyusörnyetögek közé. De annál nagyobb harcot kell vívni a megéllhetésért. Ma a műveltség, a tudomány fegyvereivel kell harczolni, ezen a téren kell megédeni a nőket s akkor a mai asszony is elfogja vezetni veszélyben levő férjéért a gályát.

Azt mondja Göthe: „Az önkéntes függés a legszebb állapot s hogy volna ez lehető szerelem nélkül? A női sziv természetében mélyebben fekszik a vágyakozás, minthogy az egyenjogúság ridég eszméje azt onnan kipszthatná. A komolyabb tudományok, az életszükség helyes felfogása mellett csak méltó helye van a szerelemnek s nincs olyan női sziv, mely ne örömmel ösmerné el azon férfi fensőbbégét, a kit szeret s ha a nőnek olyan tudománya van, mely neki a megéllhetést biztosítja, sohasem fog érdeket, kényszer vagy számításból férjét választani, hanem igenis hozzá megy ahhoz, a kit szeret, s akkor hivatását is komolyan, nemesen töltöten be.

Nagyon sok lap hasábjain voltak megemlítve a társadalmi hibák egész léglője, mely fájdalom, mind létezik. Nagyravágyás, urhatnamság, üres henezegés, intelligencia lustaság, mely tudatlanságát éretlen kritikákba bujtatja, szalonhülyének keresztelt üres divatbábok, érzésellen hippellérek, kik arcátlan megerségekkel foglalják el a társadalomban a jobbakat megillető helyeket.

E feljajdulás nagyon is helyén van s ezen társadalmat demoralizáló fekélyeknek egyetlen írtószere az alapos, komoly műveltség lenne.

Ilyenkor csak nincs „az ember” abban a hangulatban, hogy „mások bajával” bibelődjék: — hádd lássa a szerkesztő, hogyan boldogul nélküle és írja meg maga magának a hiányzót. Nolens volens meg is írja: de hátra van még az újdonságok rovata — és az újdonsáznak — igazi fátum, epp ez egyszer nagyon is megeseppent a készlete: az utolsó időben észre tértek valamiképp az öngyilkosok, tolvajok, betörők stb. szóval mindazok, a kiknek viselt dolgaiból telik meg a legérdekesebb rovat — az újdonság után szemjázó közönség legnagyobb épülésére. Hát neki ül a szerkesztő az utolsó perczben és megszerkeszti — esetleg saját találmánya szerint — ezt is. Megvan már a legnehezebbike — és most még csak a „Szerkesztői posta” van hátra. Ez aztán a hely, a hol a szerkesztő jó vagy rossz kedve szokott kifejezésre jutni. Ez nemcsak kedélyének, de szellemének is legérzékenyebb hőmérője. Ez a szerkesztő saját dominiuma — és itt bának el mindenkivel saját érdeme szerint. De mens Isten, hogy a szerkesztő itt egy u. n. faux pax-t csináljon! Hisz' a rosszul megértett munkatársakból kerülnek ki — tapasztalatilag — nem csak a legrosszabb előfizetők, de azon felül még a lap engesztelhetetlen ellenségei! A szerkesztői posta megírásához tehát nemcsak szellem, de bő tapasztalat és — első sorban — kellő emberismeret is szükséges. Ez a nagy szita a szerkesztő kezében, melyen aztán el

kell választania a konkolyt a búzától, még pedig hozzá oly módon, hogy — mint mondani szokták — a keeske is jól lakjék, a káposzta is ép maradjon. S itt a poéták azok, kik mindenekelött sorra kerülnek, mert ezeknek száma — mindenütt és mindenkor — egy legió. De mindamellett a poeta, a mint a szerkesztőség egyrészt enfant terrible je, ugy másrészt ismét: gaitéje is. Mert vele bármiképp is bánják el — és természetesen a poéták szerint mindig igazságtalanul és könyörtelenül! — a szerkesztő: ő nem haragszik meg komolyan érte! Hisz' költői, isteni hite nem minden földi ember értelmével fér meg, mert különben prózai dolog volna — és a próza nem a költő, nem az isteni muzsák beszédeje. Azért is, ha a szerkesztő velük „fortiter in re” is bánik el, vagyis magyarul mondvá: szellemi terméküket — nagyobbára — a papirkosár torkába veti, elfogadja: — csak „suaviter in modo” legyen értesülve róla! Sokkal nehezebb aztán azokkal boldogulni, kik a legkülönbözőbb ezimena a lap „t. példányára” áhitoznak: ezek aztán igazán a lap „philoxerá”-i, melyeken még a híres „Zacherl” sem fog ki, annál kevésbé a szerkesztő — türelme. De ha ezekkel is — a legvastagabb durban — elvégezt — készen van a lap — de mink is sokféle bajainak esetelésével.

Dr. Weiszberg.

Azt mondják az élet nagy megfigyelői: „A férfi sorsa a nő.” A nő izlését kel megemesíteni, hogy méltó sorsa legyen a férfinak s ez csak akkor érhető el, ha tért nyitnak neki arra, hogy tehetségeit érvényesítse.

Hogy lennének a tudományok is eszélyes alakjai, az el nem vitatható, de ninesenek-e ma is a divatnak és pletykának bolondjai? A tudás dingingálja az embert, a ki mélyen kutató, nem kapkod pillangók után, nem fogja a feltűnés aranyos tapétaival magát ékíteni, mert tudja, hogy az könnyen eltephető papírrongy.

Mind teljesebb valakinek a műveltsége, annál helyesebben tudja betölteni helyét ott, hová őt végzete sodorja, azért nem is lehet azt meghatározni, hogy melyik pályára legillőbb a nőhöz, ha önállóságra törekszik. Ezt mindig a természettől kapott egyéni hajlamok határozhatják meg. A nevesebb szórakozások élvezéséhez is szükséges egy bizonyos fokú műveltség. Egy komolyabb irányú könyvet nem élvezhetünk egy kis előismeret nélkül, ezt régen tudják az intéző körök s azért szigorú szabályok is léptek elő a növevelés körében. Ha egy leány nem vagyonszűlők gyermeke, a kik nem vihetik zárdába vagy városi intézetbe, fogvatékos ismeretekkel lesz nagyleány. Később szükségét éri maga is az olvasásnak; tegyük fel, hogy kezdés kerül egy irodalmi műkincs, — az előtte bizonyosan olyan érthetetlen lesz, mint a kínai betű; azt a gyarló kis mondatkötési ismereteket, a mit bemagolt — ha ugyan megtette — régen elfelejtette már, azt sem tudja szegényke, milyen fán terem az irány, gondolatfűzés, a köpölet-szavak értelmi mélysége, stb. — unatkozva leteszi a könyvet, keres más, és talál is — ponyvairodalmi műremeket. Ezt megérti és szórnyűködik a rémtettek, élvezi a durva szerelmi históriákat.

Hogy ezen olvasmányoknak nagy közönsége van, bizonyítja azon sok elarusító ügynök, a kik órák, ezüst-éveszközt, olajnyomatú képeket adnak a súlynyűzetek mellé jutalmul megrendelőinek.

Aztán általános a panasz, hogy az urhatnomság, a nagyási hóbortok miatt nem lehet összetartás, — mert az összejövetelek minduntalan egy botrányos eseményben érnek befejezést.

Edecs Isteneim, hiszen ez nem is lehet másképp ott, a hol a szív ürességét, az eszméi műveltségének hiányait ügyetlenül elredezett nagyvonalással akarják elleplezni.

Ha a szívekben lesznek nemes érzések is, melyeket az eszméi műveltségével rendezni tudnak, akkor lesz egészséges társadalmi életünk, előbb nem.

Bignio Mariska.

Vegyes hírek.

— **Városunk közevése.** A ki figyelemmel átolvassa mai számunkban közölt közgyűlési tudósításunkat, bizonyára örömmel veszi tudomásul, hogy *Sulyosky* István v. főbíró ismét egy olyan egészséges és üdvös eszmével állt elő, a minek megvalósítása által Nagy-Mihály esinossága és városias jellege nagy mérvben fog emelkedni, mert a közevése és esatornázása bizony nagy szükségű van.

— **Hivatalos vizsgálat.** A sátoralja-új helyi kir. törvényszék elnöke, *Seyfrid József*, a folyó hó 2-án és 3-án városunkban időzött azon czélból, hogy a helybeli kir. járásbírósnál a szokásos évi vizsgálatot teljesítse. A törvényszéki elnök a vizsgálatot a töle már megszokott teljes szigorral és körültekintéssel fogantatosította. Mondanunk is alig kell, hogy mindent a legnagyobb rendben talált, a mi különben nem is lehet másképp olyan járásbíró vezetés mellett, mint *Roskovics János*. — A törvényszéki elnök városunkból Szerencsre utazott, hol szintén a járásbírószágot vizsgálta meg.

— **Botrányos állapot.** Igen jól tudjuk, hogy azok, kiknek kötelessége volna a közbiztonságra örködni, a jelen felszólalásunk miatt ismét megharagszanak, hogy egy újabb botrányos állapot megszüntetésére hívjuk fel a figyelmüket, csak hogy mi ezen haragra vajmi keveset, vagy helyesebben szólva, mit sem adunk, hanem teljesítjük kötelességünket a közérdek szempontjából legjobb meggyőződésünk szerint. Ezuttal a következőkre hívjuk fel a közfigyelmet: A régi zsidótemplom udvarán, ott, ahol a fürdő volt, a melléképületeket és az

űrszeket szétbontották, minek következtében két hatalmas gödör van nyitva oly módon, hogy miután az udvar kerítéssel ellátva nines, azok teljesen szabadon vannak és a közbiztonságot igen nagy mérvben veszélyeztetik. Csak a napokban történt, majdnem két egymásutáni napon, hogy két tehén zuhant bele a mély és telve levő gödörbe, ugy hogy csak a szarvuk vége látszott ki. Tulajdonosaiknak igen nagy fáradságba került, míg a teheneket kibirták huzatni, sőt az egyik kis hija, hogy bele nem fuladt. Ezen kívül naphosszat lehet ott játszó gyermekereget is látni és bizony igen könnyen megeshet, hogy valamelyik úgy talál az életveszélyes gödörbe esni, hogy abból élve többé ki nem kerül. — Hát erre hívjuk fel azoknak figyelmét, kiknek módjukban, illetve kötelességükben áll az, hogy a zsidó hitközség haladéktalanul felhívják az életveszélyes gödörök behányatására, mi ha azonnal meg nem történik, nem csak vétkes mulasztást követnek el, hanem egy bekövetkező szerencsétlenség miatt kizárólag ök tehetőek felelőssé is.

— **Megörült.** A varanói m. kir. adóhivatal ellenőre, *Eötös Kálmán*, ki csak pár hónappal ezelőtt nevezetett ki, megörült. A szerencsétlen embert a budapesti Lipótczözre szállították gyógykezelés céljából.

— **A lazonyi harang.** A majdnem teljesen újonnan épülő lazonyi templom tornyába igen szép harang kerül, melynek ára 400 frt, sulya pedig 259 kiló. — A templom felszentelése novemberben lesz.

— **Esküvő.** *Faül* Arthur helybeli állomási főnök szeretetreméltó leányának *Agathának* esküvője a f. évi november hó közepén lesz *Erdöss Dezső* budapesti államvasuti tisztviselővel.

— **Házatérés.** A jelenleg helyettesi minőségben Szatropkón működő *Skaltécy* István helybeli kir. albíró f. hó 14-én hazaérkezik és átveszi azonnal hivatalát.

— **Kinevezés.** A pakasztói gör. kel. lelkész, *Karafauda Pált*, a szepesmegyei Rojsóra neveztek ki, illetve helyezték át lelkőssé. Az így megüresedett pakasztói parochia egyelőre betöltetlen marad s *Wizlóczy Gábor* sz. olykai lelkész fogja ad-minisztrálni.

— **Véres bucsu.** Gíglőz községben a mult héten tartott bucsú alkalmával egy elverték *Musajki György* zsalóbinai legényt, hogy e héten a súlyos sérülések következtében meghalt.

— **Szent-Ferencz.** Ősi, régi szokáshoz híven, a történelmi nevezetességgel bíró szatropkói Szent-Ferencz-rendi zárdá vedszentjének, Szent-Ferencznek, névünnepeit e hó 5-én ülte meg. A fényes isteni tisztelet után a város egész intelligenciája *Jablonsky Kornél* zárdafőnök, szíves házigazda meghívására, terített asztalhoz ült, hol is a jó ezanok által megoldott nyelvek következtében csakhamar a legvidámabb kedélyhangulat uralkodott a XVI. század derekán épült zárdá ebédlőjében. — Csak hogy hirtelen nagy esend váltotta fel a vig zajt, mert a mikor *Bárczy* Benedek főszolgabíró felköszöntője elhangzott, a rend egyik tagja, *Romnyák* Nepomuk, meghalt. A nevezett már husz év óta van a rend szolgálatában. A kedélyes mulatságnak természetesen azonnal végét vetette a halálozás.

— **Sárospatak ünnepe.** Ritka szép ünnepegeknék volt tanuja Sárospatak városa. Felszentelték a nagy költséggel újonnan átalakított ev. ref. templomot, továbbá felavatták a három új esperest és 25 ifju lelkész és végül a Tompa szobor leleplezése következett. Az ünnepegeken résztvettek a tisztánimni ev. ref. egyházkerületnek világi és egyházi főfainak színejava, Zemplénegyének nagy küldöttsége *Molnár* István főispánnal élén, Sárospatak városa, a főiskola tanári kara, a s. a. -új helyi honvéd-tisztikar, a sárospataki orthodox és a s. a. -új helyi statusquo izr. anyahitközség és más testületek küldöttségei és a közélet notabiltásai. A templom felavatása délelőtt 10 órakor a gyülekezeti énekkel kezdődött, mire *Kun* Bertalan püspök szép, felavató imát mondott, mely nagy hatást tett

a közönségre, ezután *Balint* Dezső egyházi beszéde következett. A főiskola és a polgári énekkar éneke után *Fejes* István, *Kereztessy* József és id. *Kapossy* György újonnan választott espereseket avatták fel, kik eképpen már részt vettek a következő 25 ifju lelkésznek nyomban végbe ment felszentelésében: *Réz* Lászlót, *Péter* Mihályt, *Bottka* Bertalant és *Kenyeresy* Árpádot Zemplénből. Demjén Istvánt, *Béki* Jánost, *Fodor* Györgyöt, *Jakab* Jánost és *Nagy* Barnabást Abauj-Tornából; *Köröskényi* Istvánt és *Móré* Eleket Ungból; *Sólyom* Barnát, *Csik* Dánielt, *Szabó* Andrást, *Szabó* Bertalant *Kovács* Mihályt, *Kovács* Károlyt, *Andó* Lajost, *Tüdös* István dr.-t, *Sárospataki* teol. tanárt, *Dakó* Lajost, *Batta* Józsefet és *Sáfrány* Lajost Borsodból; *Duzsa* Jánost, *Szabados* Lászlót és *Nagy* Barnabást Gümörből. A templomban lefolyt testvéries ünnep után a püspök az ev. ref. paplakon a különféle küldöttségeket fogadta. Délután a főiskola tornaesernakában nagy banket volt 200 terítéssel. Erre a főiskola „Irodalmi Önképző kör” kezdeményezésére *Tompa* Mihálynak emelt szobor leleplezési ünnepeget tartották meg, melyen a Tud. Akadémia, a Kiszalud- és *Petőfi* Társaság is képviseltette magát. A megnyitó beszédet *Finkay* Ferencz dr. az alkalmi beszédet *Tüdös* István dr. mondotta, mire az ifjusági énekkar megható dala után *Lehoczky* Béla joghallgató *László* Andor szép ódáját szavalta, majd *Nagy* Béla zároszáva következett. Este bál volt.

— **Amerikába.** A bruzsniczai gör. kath. lelkész, *Hodobay* Antal, isten hozzádot mond a szép magyar hazának s családjával együtt kivándorol híveihöz Amerikába, hova lelkészé lett kinevezve. — E valóban derék lelkész elvesztett nemcsak községbeli hívei, de a vidék egész intelligentiája sajnálja. Mint biztos forrásból értesülünk, utóda *Petrásovics* Antal sztarinai gör. kath. lelkész lesz.

— **Petroleum források.** Bukócz vidékén, de különösen a haván körletben petróleumforrásokat fedeztek fel. Zárkut-találmányi engedélyek kieszközlése végett már megtették a kellő lépések. A gróf *Szirmay* János vezetése alatt szakértők által eszközölt próbafurások a legjobb kitatást jósolják.

— **Tölgymakk eladás.** A járási erdő-gondnokságok körlevélben értesítik az erdőbirtokosokat, hogy az őszi iltetésekhez alkalmas tölgymakkot Nyiste község úrbéres erdejéből szerezhetnek be a legyenemihályi állomásnál kilogrammonként 1 frt 60 krjával.

— **Kevés az anyakönyvvezető.** A mult és a folyó évben több járás jegyzőikara panaszt emelt a közigazgatási bizottságnál, hogy sokoldalú teendőinek az anyakönyvvezetés miatt megfelelni képtelen. Erre leginkább az indította az illető körjegyzőket, hogy segítők a körjegyzőség valamely más, önálló anyakönyvi székhelyet képező községbe helyeztették ki. A helygyi kormány engedélyezett ugyan jegyzői irnok anyakönyvvezető helyetteseket az államkincstár terhére, ez állások azonban pályázók hiányában csaknem mind betöltetlenek, sőt az önálló anyakönyvvezetőkké kihelyezett segédjegyzők is — nem lévén existenciájukról kellőleg gondoskodva — állásaikról kezdenek sorban lemondani. A megüresedett anyakönyvvezetőségek mind betöltetlen maradnak. Így a kaburai anyakönyvvezetői állás a mezőlaborezvidéki, a lyabitezi, a klenovai és a parisi állások vannak üresedésben. — A hiányzó anyakönyvvezetőket pedig az illető körjegyzők kénytelenek helyettesíteni.

— **Megörült gazdatiszt.** A *Stépan* Gábor nagybirtokos remetei birtokán alkalmazásban volt gazdatiszt, *Bako* István, mint értesülünk, a napokban megörült. A szerencsétlen ember csak pár héttel ezelőtt tétetett át a petriki birtokról a remeteire, honnét szombaton este szótlanul eltávozott és egész éjjeli barárgolás után Petrikre ment a még ott levő családjaéhoz, hol megdöbbenve vették észre, hogy *Bakonak* elméje megzavarodott.

— **Halálozások.** Az ungvári közélet általánosan ösmert és tisztelt tagja, *Lukács* János ügyvéd, szeptember hó 27-én 51 éves korában meghalt. — Az ungvári kir. járásbírószágot egyik

tevékeny és általánosan felkarolt fiatal alkalmazottja *Solyánszky Gyula*, szeptember hó 25-én meghalt.

— **Áthelyezés.** A máv. örmezői állomásáról *Gralovics Antal* állomási főnök áthelyeztetett a budapesti jobbparti üzletvezetőség területére. — Ezzel egyidejűleg megemlítjük azt is, hogy az örmezői állomásra ezental csak előjárót helyeznek.

— **Hungária automata.** Ez a czime, illetve elnevezése annak az ördögös masinának, melyet a máv. igazgatóságának szives jóvoltából valami élelmes vállalkozó helyezett el az itteni állomáson. Ezt az „ördögös masinát” mindazok, kik már jártak nagyobb városban, igen jól ismerik és tudják, hogy csak folyton nyitva levő százába egy 20 filléres pénzdarabot kell dobni és viszonyul finom nemzeti bajszpedrórt, ezukorkát, gyufát, stb. dob ki vastorkából. — A nálunk új és szokatlan automatát az utazó közönség érdeklődéssel szemléli, mindaddig, míg a vonatot jelző harang meg nem koudul, amikor is azzal távoznak az automata elől, hogy mégis csak — halad Nagy-Mihály.

— **Pótlólag** megemlítjük, hogy a mult héten tartott izr. szentegyleti közgyűlésen harmad-előnké *Friedman Márkus* választatott meg.

— **Az okos fodrász.** — Mondja csak barátom, kérdi a vendég a fodrászlegénytől, a ki a haját nyirta, miért beszél nekem folytonosan gyilkosságokról, emberölésről...

— Azért nagyságos uram, mert ettől égnek mered minden hajszála és így könnyebb lenyírni.

Szerkesztői posta.

U. E. (Sztropkó.) Ajánlatát köszönettel vesszük. A tiszteletpódlányt megindítottuk azon biztos reményben, hogy gyakran fogja lapunkat felkeresni. A kért iv is megküldetett, melyhez sok szerenését kívánunk.

Kosaróc. Minden igen jó. Hanem talán felesleges a leveleket ajánlva küldeni.

„Ikon” szerzőjének. Átvastuk. Az eszme jó, csakhogy a feldolgozás egyes helyeken minden átmenet nélkül történik, ami pedig baj, mert így — daczára hogy szűkségünk lenne rá — nem közzétehetjük. Az átdolgozásra mi nem vállalkozhatunk, mert erre időnk nincs. Alkalmilag visszaküldjük, megjelölve az átdolgozandó részeket.

Idealista. (Sztára.) Senior azt izeni, hogy potyalakkal halvaeserát rendezni — több mint idealizmus: fantazmagória.

Reszrehajlatlan. (Helyben.) Csak tűrni és várni; egyszerre mindent lehetetlen, majd sorra kerül.

S. A. (Helyben.) Higgye el, sokkal helyesebben eslekeszik, ha a toll helyett a kilogrammokat forgatja.

B. L. Kérdésén nagyon esodálkozunk. A nyiltteret az szokta megfizetni, a kinek érdekében közzétetett, vagy a ki közzététeti. De ön úgy látszik, legszívesebben átutalványozná — a nagy haragra, csakhogy ez előttünk már rég fizetőképzetlen. Az ily eljárás által aligha sikerül érzékeny haváriát szenvedtet becsületét kítarozni.

G. A. 17. (Helyben.) Ön a többek között így dalol.
S van is láttajja mert kívül belül
A ház tája csakhogy el nem repül;
S míg ajkaid „Sue”-ről foogsz eleget.
Eszünk s olvasunk híremtel verseket.

Mi nem akarjuk, hogy háznak tája kívül is, meg belül is *elrepüljön*, még kevésbé akarunk híremtel verseket *enni*, miért is kérjük ne vesse le a jelzett álarozot és hagyjon minket békében.

Felelős szerkesztő:

G Á L V I L M O S.

Kiadó-tulajdonos:

L A N D E S M A N B.

187. szám.

1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ungvári kir. járásbírósg 5878/1896. pl. számú végzése által *Schwarz Bernát* és *Mandl Henrik* végrehajtók javára, *Mazur János* (katoná) jésztrebeli lakós ellen, 90 frt tőke, ennek 1895. év június hó 24. napjától számítandó 8% kamatai és endig összesen 34 frt 79 kr. perköltségg követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság feloglalt és 332 forintra becsült 3 fő, 1 tehén, 5 juh, kocsai, széná, ágyanemű és butorból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a szobránczi kir. járásbírósg 2700 pl. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis Jésztreben, alperes lakásán leendő eszközzésére **1896. évi október hó 14. napjának délelőtti 10 óra** határidőből kintittek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsírón alul is eladtnak, fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiűzetendő.

Kelt Szobránczon, 1896. évi okt. hó 4. napján.

Rugats Lajos.

kir. bírósgági végrehajtó.

EDELSTEIN HENRIK

Férfi-ruha készítő műhely.

Finom-posztó és gyapju-áru raktár,

NAGY-MIHÁLYON.

Ajánlja magát mindennemű

* polgári-, katonai- és papi-ruhák *

elkészítésére, magyar, német, francia és angol divat után.

Nagy raktár valódi angol őszi és téli ruhaszövetekben.

Férfi-öltönyök mérték szerint valódi angol szövetből, a legújabb divat után készítve. **14 frttól feljebb.**

Megrendelések jutányosan és pontosan eszközöltetnek.

Landesman B. N.-Mihály.

Ajánlja a legizlésebb betűk- és diszítések-, két gyorsajtó- s a szűk-séges segédgépekkel berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

hol a legolcsóbban s nagy gyorsajtójának munkaerejénél fogva leggyorsabban készülnek mindenféle nyomtatványok, u. m.: hírlapok, folyóiratok, bali- és lakadalmi meghívók, falragaszok, röpiratok, vonalozott vagy rovatos nyomtatványok, gyszjelentések, névjegyek, eljegyzési- és üzleti kártyák, stb.

Továbbá ajánlja könyv-, papir-, író- és rajzszer-kereskedését.

Választási lobogókat

szállít

jutányos áron és szép kivitelben

ROSENBERG IGNÁCZ

Nagy-Mihály.

**Nem létezik többé tintaféreg a tollon!!!
Nem kocsonyásodik az üvegben!**

REFORM-TINTA

minden irással foglalkozónak örömeire szolgál, s egy irodában sem szabadna hiányoznia!

Kizárólagosan csakis **LANDESMAN B. könyv- és papir-kereskedésében NAGY-MIHÁLYON kapható.**

A „Reform” tintákból minták ingyen kaphatók.

Barnai Andor

a „K o s”-hoz czimzett szállodája Sztaray gróf kastélya átellenében Nagy-Mihályon.

Ajánlja kitűnő minőségű valódi hamisítatlan, az 1893. évi XXXIII. törvényezikk értelmében kezelt **asztali és csemegeborait**

utezai kímérésben mérsékelt árban.

Kitűnő minőségű asztali bor	1 liter	42.
" " " "	"	54.
" " " "	"	60.
Fésztféle <i>Vimai gyöngy</i>	"	1.00.
Hegyaljai szamorodni	"	1.20.
" " " "	"	1.50.
889-iki " " gyógybor	"	200.

Az orvos urak b. figyelmébe!

Tokaji asszú gyógybor	1 liter	3.00
legf. " " "	"	4.00.
" " " "	"	5.00.
Ménesi veres asszú	"	2.50.
Kitűnő ó szilvórium	"	1.10.
Szyrmiai régi	"	1.50.

A borok árai nagyobb mennyiség vételnél egyezségileg olcsóbbak.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemben **állandóan friss csapolású kőbányai sor, villás reggeli és friss kassai virstli kaphatók.**

Ebéd, vacsora, hideg és meleg étel-ek a nap minden szakában étlap szerinti rendes árak mellett kaphatók.

Az utazó közönség szives figyelmébe ajánlom **ujjonnan renovált vendégszobáimat.** — **Tágas istállók és kocsiúszinek.** —